

PLA DE FOMENT DE LA LECTURA

1. INTRODUCCIÓ

La lectura i l'escriptura, dos conceptes inevitablement units, han estat sempre presents en la nostra cultura, com a forma d'expressió del nostre saber popular, i ha modelat tant la nostra visió del món com la imatge que en projectem a l'exterior.

Aquest Pla de foment de la lectura parteix de la convicció que la lectura és una eina fonamental en el desenvolupament de la personalitat i de la socialització de cada individu com a element essencial per a conèixer en democràcia.

Es contempla així el foment de la lectura com una tasca distinta de la formació de l'habilitat de llegir, que s'inicia en la família i en l'escola, i que necessita persones i llocs que permeten l'acostament als llibres.

D'altra banda, és inqüestionable que una de les majors dificultats que afronta l'alumnat de Secundària per a completar amb èxit aquesta etapa de l'escolarització, és la manca de comprensió del que llegeix i la consegüent incompetència, tant per a entendre els conceptes i les idees que se'ls presenten, com per a respondre adequadament a les tasques proposades a l'aula.

La preocupació per la falta de comprensió lectora està present a l'escola i en les famílies, però també la sent la societat en general, que assumeix la imatge dels adolescents *enganxats* a tot allò visual i poc motivats per trobar sentit i gust a la lectura, encara que siga per plaer.

A pesar que l'afició per la lectura té un valor personal inqüestionable, la primera responsabilitat de l'escola és formar lectors competents, és a dir, que els/les alumnes tinguin els mecanismes mentals necessaris per a entendre i per a expressar el que es llegeix, s'escolta i el que s'escriu a l'aula.

Aquesta afirmació es distanciació de la idea, freqüentment admesa, que la lectura comprensiva és un objectiu i una tasca única i exclusiva de les humanitats. En totes les àrees és necessària aquesta habilitat i cap professor/a pot eludir la responsabilitat de desenvolupar en aquest la capacitat de comprendre els textos mitjançant els quals es transmet una gran quantitat de coneixements. En definitiva, el desenvolupament de la competència textual ha de ser un objectiu comú. No es tracta de canviar plans i programes d'estudi.

En primer lloc, és primordial sentir la necessitat de reflexionar sobre les implicacions que comporta el treball interdisciplinari de la lectura, l'escriptura i l'oralitat i, a continuació, adoptar aquelles estratègies que en permeten el desenvolupament en totes les àrees del currículum.

Les decisions preses en el nostre centre i amb la participació de tota la nostra comunitat educativa, han donat lloc a aquest Pla de foment de la lectura.

La finalitat del Pla de lectura és coordinar les actuacions reals que el professorat du a terme diàriament. Així, es converteix en un instrument dinàmic i subjecte a possibles adaptacions o modificacions.

2. EL PLA DE LECTURA I ESCRITURA EN UN NOU CONTEXT EDUCATIU

2.1. Lectura i biblioteques escolars en la LLOE i en els currículums escolars

La LLOE conté importants referències a la lectura i a les biblioteques escolars. Concretament, la llei compromet les Administracions perquè paren un esment prioritari al foment de la lectura i l'ús de les biblioteques escolars com a factors que afavoreixen la qualitat de l'ensenyament.

Quant al foment de la lectura, la llei contempla:

- El foment de l'expressió oral i escrita correctes a Secundària Obligatòria (totes les matèries li han de dedicar un temps).
- El finançament dels hàbits de lectura al Batxillerat (les administracions han de prendre mesures perquè, des de totes les matèries, es desenvolupen activitats que estimulen la lectura i la capacitat d'expressar-se en públic).
- L'endegament d'un pla de foment de la lectura.

Pel que fa a les biblioteques escolars, s'hi preveu l'elaboració de plans per a:

- Completar la dotació de les biblioteques de manera que contribuïsquen al foment de la lectura i faciliten recursos per a l'aprenentatge des de totes les àrees del currículum.
- Organitzar-les com a espais oberts a la comunitat educativa.

3. ELS OBJECTIUS DEL PLA DE LECTURA

3.1. Amb el Pla de lectura es pretén que tot l'alumnat que curse estudis de Secundària, en millore les competències lectores i desenvolupe hàbits lectors, de manera que afavorisca el desenvolupament de la competència lingüística eficaç i el gust i l'interés per la lectura, és a dir, fomentar la lectura com a oci.

Les competències lectores inclouen la capacitat de localitzar i d'extraure informació d'un text, la capacitat de comprendre'l globalment, d'interpretar i reelaborar-lo personalment, així com la possibilitat de fer valoracions personals i crítiques respecte al contingut de la lectura i de reflexionar sobre els aspectes formals i lingüístics del text; és a dir, es pretén fomentar una actitud CRÍTICA I REFLEXIVA en l'alumnat.

Els/les alumnes d'Educació Secundària haurien de ser capaços de llegir, comprendre i produir tot tipus de textos, tant orals com escrits; escolars i no escolars; tant en prosa contínua (textos narratius, descriptius, expositius, argumentatius o instructius) com textos discontinus (formularis, anuncis, gràfiques, taules o mapes). Amb aquest Pla, i a través d'aquest objectiu, es pretén afavorir la **COMPRESIÓ LECTORA**.

3.2. Així mateix, es pretén que tot el professorat de Secundària s'implique en aquest objectiu, és a dir, en la millora de les competències implicades en la lectura en totes les àrees del currículum i de l'hàbit lector; és a dir, treballar-lo com un contingut transversal en totes les àrees del currículum.

3.3. D'acord amb els objectius anteriors, es desitja que el centre educatiu s'implique en el guany de

les competències implicades en la lectura, sent fonamental la labor individual dels professors i les professores.

No es tracta d'elaborar un document formal, coherent i ben dissenyat. Allò veritablement important del pla és que coordine actuacions reals que el professorat estiga duent a la pràctica diàriament, i no de forma puntual o anecdòtica.

3.4. Tot això que hem esmentat anteriorment es veurà multiplicat si s'hi impliquen les famílies i la societat en general. Per tant, aquest objectiu es refereix a la implicació necessària de totes aquestes instàncies externes al centre educatiu.

La informació, la sensibilització i la recerca de suport de les famílies és un altre dels objectius prioritaris del Pla.

4. ELS FONAMENTS TEÒRICS D'UN PLA DE LECTURA

4.1. El concepte de la lectura

La lectura és una destresa transversal al currículum, de naturalesa interactiva, que respon a l'objectiu de *llegir per a aprendre* més que *aprendre a llegir*. Aquest concepte de la lectura suposa que el tractament d'aquest (ensenyament) descansa en la capacitat de comprendre i d'interpretar una àmplia varietat de tipus de textos, posant-los en relació amb el context en el qual apareixen, de manera que els/les alumnes siguin capaços de recuperar la informació, de reflexionar sobre les intencions dels escrits, de reconèixer els recursos utilitzats pels autors/es per a transmetre missatges i influir en els lectors/es i d'extraure significats a partir de l'estructura i de l'estil del text.

En definitiva, es tracta que els/les alumnes posseïsquen les capacitats de lectura i d'expressió, oral i escrita, necessàries per a moure's amb desimboltura en la societat actual.

4.2. La lectura en les àrees del currículum

L'enfocament formatiu que adopte el professorat en cadascuna de les àrees té molta importància a l'hora de desenvolupar els factors implicats en la competència lectora. Per exemple, un enfocament molt centrat en la memorització, incideix en les habilitats vinculades amb *la recuperació de la informació*, però no ho farà tant en les habilitats implicades en *la comprensió global* o en *la interpretació i la reelaboració de textos*. Mentre que un enfocament que emfasitza més el desenvolupament de competències i l'aprenentatge significatiu, propiciarà un augment d'aquestes altres habilitats.

El currículum oficial suggereix una sèrie de blocs temàtics que abasten diferents aspectes relacionats amb la lectura (destreses bàsiques -parlar, escoltar, llegir i escriure-, biblioteca escolar, mitjans de comunicació, tallers poètic i narratiu, expressió dramàtica), i que permet donar enfocaments molt diversos a les diferents matèries, segons els interessos de cada professor/a i els alumnes.

5. EL PLA DE LECTURA DE L'IES SANT MATEU

5.1 El nostre pla de lectura

Aquest Pla de foment de la lectura recull el compromís del centre per a treballar, entre tots, els aspectes relacionats amb la comprensió i la producció de textos, tant escrits com orals. I s'haurien de distingir dos aspectes d'aquest Pla: el compromís real de tots el professorat, que es tradueix en bones pràctiques docents, i el pla com a document.

El Pla de lectura especifica les actuacions que es volen dur a la pràctica durant el curs escolar. Aquestes actuacions han de ser concretes i pràctiques i es basaran en els principis que es presenten en l'apartat 5.3. (Principis)

5.2. Característiques del pla com a document escrit

Cal que es reduïska tant com es pugui l'aspecte documental del pla. No es tracta d'elaborar un document teòric, sinó d'arreglar fidelment d'allò que es vol fer durant l'any i una valoració eficaç i eficient del que s'haja fet.

Per tant, el pla ha de recollir cada any el compromís del professorat per a treballar els aspectes implicats en la comprensió lectora, així com la valoració dels professors/es que durant el curs anterior hagen treballat aquests aspectes.

5.3. Principis

- Incidir en aquells aspectes en els quals l'alumnat té més dificultats a l'hora de comprendre i produir textos, tant orals com escrits.
- Allò que importa realment és la qualitat i no tant la quantitat. De vegades es té la impressió que el més important és que els/les alumnes lligin molt. Tot i que és cert que l'hàbit lector contribueix a millorar la lectura, davant les limitacions de temps a les classes, convé insistir que de vegades és millor restringir el nombre de lectures i treballar aquelles que es facen sistemàticament i a fons, sense perdre de vista els objectius de les lectures proposades.
- Cercar oportunitats. En aquest Pla de lectura és important descobrir oportunitats en les quals es pot treballar textos, tant a nivell de centre com d'aula. No hi ha un criteri general. Des de cada àrea o matèria, cada professor/a ha de cercar i trobar els moments adequats per a practicar la lectura amb els/les alumnes alhora que treballa en la seua matèria. Per tant, el Pla de lectura no suposa una sobrecàrrega del treball ordinari a l'aula.
- No és suficient incloure textos en el treball de l'aula. És important incloure textos per a treballar a classe, però això no és suficient. El més important és *ensenyar a llegir aqueixos textos*, ajudar a entendre el sentit i el significat dels textos i reflexionar sobre aquests. Les esmentades qüestions s'han d'ensenyar explícitament com a eines d'aprenentatge de l'àrea.
- Treballar tots els processos lectors. Convé que en un pla de lectura es contemplen tots els processos lectors: llegir per a recuperar informació, per a captar el sentit global del text, per a interpretar i reelaborar el contingut del text de forma oral o escrita, llegir per a reflexionar sobre la forma i sobre el contingut del text. Convé, també, contemplar diverses estratègies lectores: abans de la lectura s'haurien d'activar els coneixements previs o fer previsions; durant la lectura, aclarir possibles dubtes i formular noves hipòtesis; després de la lectura, identificar la idea principal, fer resums, formular i respondre preguntes.
- Treballar tot tipus de text. En cadascuna de les àrees es donen oportunitats per a treballar diferents tipus de text. Així, per exemple, els textos narratius i descriptius, els expositius i els argumentatius, que abunden en diferents materials de les àrees del currículum, així com els

textos instructius, en els quals es donen instruccions i es pauten accions.

Tots aquests tenen unes estructures peculiars que exigeixen un treball intencionat per a millorar-ne la lectura i proposar-ne l'escriptura. S'hauria d'oferir a l'alumnat una gran varietat de textos i per a diferents contextos d'ús: escolars, lúdics, socials, administratius, dels mitjans de comunicació, de les tecnologies de la informació i de la comunicació, etc.

- Complementarietat de la lectura i l'escriptura. Lectura i l'escriptura són dues activitats complementàries. En la lectura extraïem significats a partir d'un text i en la producció de textos donem cos a un contingut mental mitjançant l'escriptura. En aprendre a escriure, necessitem certes tècniques d'organització del text que afavoreixen un guany en la lectura, i al revés.
- Proposar tasques concretes. Tots aquests principis i criteris s'han de traduir en tasques que han de realitzar els/les alumnes: traure les idees importants, cercar informació, confirmar o refutar una hipòtesi, fer un treball d'investigació etc. Totes aquestes tasques han d'estar vinculades a l'àrea, i no han d'implicar cap treball afegit a les labors ordinàries; tenen, per tant, un caràcter instrumental respecte als objectius de l'àrea.
- Ensenyar estratègies d'organització del coneixement ajuda a millorar la lectura. Moltes de les tasques implicades en la comprensió lectora estan relacionades amb el desenvolupament de certes estratègies d'organització de la informació i l'elaboració del coneixement, com són: la selecció de la informació, la capacitat d'esquematitzar i de sintetitzar, la capacitat de distingir entre els enfocaments de diferents textos, reelaborar la informació amb altres formats, etc.

5.4. Actuacions concretes: proposta de tasques i activitats-tipus

A continuació presentem una sèrie d'actuacions possibles o de tasques a desenvolupar. Unes es refereixen a decisions de centre i unes altres són mesures que poden incorporar els professors/es de forma ordinària a l'ensenyament de les matèries o àrees i que ajuden a augmentar directament o indirecta la lectura comprensiva.

La biblioteca escolar

La biblioteca escolar és un recurs excel·lent del centre per a millorar les competències implicades en la lectura. L'organització dels fons, l'establiment d'horaris i els responsables del funcionament són requisits imprescindibles per a un bon funcionament.

El foment de la lectura

Totes aquelles actuacions, previstes en el centre i encaminades al foment de la lectura, com són les activitats d'animació a la lectura, les visites d'autors/es, les campanyes, la celebració d'homenatges, els aniversaris, etc. s'haurien de recollir en un apartat destinat a aquest fi.

Treballs d'investigació

La realització de treballs d'investigació és una bona oportunitat per a posar en pràctica una sèrie d'habilitats relacionades amb la lectura, com són: la selecció d'informació, la síntesi, la producció de textos, la presentació de la informació amb suport visual i gràfic, l'exposició oral d'aquests, etc. Convé seguir un mateix esquema de treball en totes les àrees amb la finalitat de no desorientar els/les alumnes. També és convenient considerar la biblioteca escolar com un recurs imprescindible per a la localització de fonts d'informació variades.

El quadern de classe

Aquesta és una pràctica habitual i una bona ocasió per a treballar i perfeccionar els processos relacionats amb la lectura i l'escriptura. L'hàbit de prendre apunts i ordenar-los, fer esquemes, etc. en el quadern de l'alumne/a desenvolupa hàbits d'ordre, de treball i de síntesi. El/la professor/a pot comprovar, amb regularitat, els quaderns dels alumnes i tenir-los en compte tant en l'avaluació de la matèria com per a comprovar la pertinència de les tasques proposades a l'aula.

El vocabulari de l'àrea (Glossari de termes)

Elaborar definicions precises dels termes més significatius de cada àrea, amb exemples i informació rellevant, serveix perquè l'alumnat n'augmente el vocabulari científic, tècnic i cultural (segons l'àrea que es tracte) i trace un recorregut pels conceptes més importants de les àrees. Aquesta tasca és interessant tant per la producció final, oral o escrita, com pel procés d'elaboració.

Els textos amb temàtica de l'àrea

La incorporació de la lectura de textos amb temàtica referida a l'àrea pot ser una bona ajuda per a millorar les competències implicades en la lectura. És aconsellable incorporar un text en dos moments: a l'inici d'una unitat didàctica, com a motivació i contextualització del tema, i una vegada acabada, amb la finalitat d'aplicar els coneixements adquirits per a entendre una situació de la vida real plantejada en el text seleccionat. Aquesta perspectiva s'entronca perfectament amb un enfocament basat en el desenvolupament de competències.

Els textos d'aprenentatge

Ensenyar a llegir i a entendre els llibres de text és dotar els/les alumnes d'una eina privilegiada per a *aprendre a aprendre*. Els textos didàctics incorporats en els llibres són textos expositius que tenen les seues peculiaritats. El professorat hauria de reflexionar-ne i d'analitzar-ne l'estructura. De vegades es tracta d'una estructura d'indole deductiva, i altres d'una d'inductiva. En altres casos hi ha relacions de causa-efecte o de problema-solució, etc. Llegir amb els/les alumnes, de tant en tant, les preguntes i els apartats del llibre de text, i fer que siguin conscients de l'estructura, els ajudarà a entendre quines idees són les més importants, com es desenvolupen i que són mers exemples o comentaris del text.

Els controls i els exàmens

Si es duen a la pràctica aquestes mesures, és lògic pensar que es traduïsquen en elements que es tinguen en compte a l'avaluació. Si els/les alumnes no observen aqueixa relació entre el que es treballa a classe i el que s'avalua deixaran de donar importància a aquests aspectes. Per tant, un percentatge de la qualificació hauria de procedir de la consideració d'aquests aspectes relacionats amb la competència lectora i d'escriptura.

Subratllar els textos

No es tracta que els/les alumnes subratllen els llibres sinó que se'ls ensenye a subratllar, és a dir, a saber quines idees són les importants i quines ho són menys. El debat entre tots o en grup és una metodologia per a realitzar aquesta tasca.

Fer resums

El resum és un bon exercici de síntesi. Aquesta és la competència lectora que més dificultat presenta als alumnes. Pot fer-se resums de forma oral i de forma escrita, de textos orals o de textos escrits, de documentals, vídeos, etc. La capacitat és la mateixa, encara que modulada segons el format en què es presente la informació que es vol resumir. Cal fer un esment especial a la realització d'una síntesi d'informació que prové de diverses fonts, com és el cas dels treballs d'investigació

Fer esquemes o mapes conceptuals

Fer l'esquema del tema o d'una pregunta és una habilitat molt important per a augmentar el nivell de comprensió d'un text. Les tècniques poden ser variades i n'hi ha molta bibliografia. Així, l'elaboració de mapes conceptuals ha donat molt bons resultats quan s'ha dut al a pràctica de forma sistemàtica. Siga com siga a la tècnica utilitzada, l'objectiu sempre és el mateix: reelaborar el contingut del text i adaptar-lo als esquemes personals.

Intercanviar experiències entre els companys

La millor forma d'incorporar noves eines a la pràctica docent és compartir idees amb els/les companys/es. L'intercanvi franc i obert d'experiències entre els membres del mateix departament, o d'altres departaments, obri noves possibilitats basades no en la teoria sinó en la pràctica eficaç, constatada pels docents.

5.5. Elaboració del pla

S'hi recull el compromís anual del professorat a l'inici de curs. Cada departament didàctic arreplega la proposta de tasques a les quals se'n comprometen els membres per a la millora de les competències implicades en la lectura i estudia quines es poden treballar millor.

Per a facilitar aquesta labor s'adjunta el següent instrument, que serà remès a la Prefectura d'estudis per a ser inclòs en la Programació General Anual.

ACTUACIONS DEL PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I ESCRITURA				
Curs:	Professor/a:	En algunes ocasions	Amb certa periodicitat	Amb Regularitat
Matèria:				
Col·laborar amb la biblioteca				
Col·laborar en el foment de la lectura				
Realitzar treballs d'investigació				
Treballar en el quadern de classe de l'alumne/a				
Llegir textos relacionats amb l'àrea				
Ensenyar a llegir textos d'aprenentatge (llibres, apunts, etc.)				
Incloure textos i preguntes sobre aquests en els exàmens.				
Ensenyar a subratllar els textos				
Ensenyar a fer resums				
Ensenyar a fer esquemes				
Ensenyar a fer mapes conceptuals				
Ensenyar a prendre apunts de forma lògica i ordenada				
Intercanviar experiències				
Una altra:				
Una altra:				
Una altra:				
Una altra:				

El/la cap d'estudis arreplega aquest full amb els compromisos.

L'equip directiu estudia les mesures globals que es poden prendre (potenciació de la biblioteca, animació de la lectura...) en funció dels compromisos adquirits pels diferents professors i professores i convida els equips docents que s'impliquen en aquest pla, transmetent la idea de voluntariat i comunica als tutors/es les accions a les quals es comprometen els/les professors/es que imparteixen classe als grups.

El/la director/a informa el Consell Escolar sobre el Pla de lectura i se l'inclou en la Programació

General Anual.

5.6. Pla de foment de la lectura

La lectura és una habilitat o destresa bàsica, l'aprenentatge de la qual no acaba mai. S'adquireix durant l'Educació Primària però s'ha de continuar treballant a Secundària. Podem distingir diferents tipus de lectura:

- Lectura sense funcionalitat immediata. Pot realitzar-se sobre qualsevol text de qualsevol àmbit que capte l'interès del lector.
- Lectura integral. Es realitza amb l'objectiu d'aconseguir una informació general sobre un tema i serveix per a l'estudi.
- Lectura selectiva. Té com a objectiu seleccionar una informació concreta.

La lectura és un dels pilars fonamentals de l'aprenentatge general de l'alumnat. Totes les àrees del currículum necessiten l'exercici de la lectura per a l'estudi .

5.6.1. Detecció de necessitats

Per a realitzar la fase de detecció de necessitats, s'han dissenyat dues enquestes, una adreçada als alumnes (Annex- DOC 6) i una altra, als professors (Annex- DOC7).

Les conclusions que hem tret a partir de les dades arrelgades en aquestes enquestes són les següents:

Alumnat

- Sovint els/les alumnes no entenen els textos perquè no posen atenció en allò que lligen, pensen en altres coses en aquell moment, lligen ràpidament per a acabar el llibre com més prompte millor o perquè el llibre no els atrau o enganxa.
- Prefereixen les lectures en castellà.
- En el temps destinat a la lectura a l'aula, o bé no volen fer res o bé preferirien realitzar lectures col·lectives en veu alta, debats sobre les lectures o representacions teatrals.
- Consideren que els llibres proposats pel professorat són avorrits o complicats.
- L'últim llibre que han llegit no correspon a cap lectura voluntària o per plaer, sinó que coincideix amb el proposat per a l'aula en alguna de les àrees del curs.
- Si pogueren escollir el llibre de lectura, entre les seues preferències es troben: la saga del Crepuscle, la dels Moccia, Ken Follet, els Millenium o els Harry Potter, entre altres.
- Són conscients que lligen per a millorar la comprensió lectora i per a realitzar menys errades d'ortografia.

Professorat

- Els professors i les professores acostumen a dedicar un temps raonable dins de l'aula a les tasques de lectures.
- Troben unes dificultats més grans a l'hora de despertar el gust per la lectura.
- Entre els materials utilitzats per a treballar la lectura, solen emprar o bé el llibre de text o bé el llibre de lectura.
- La compra ideal per a la biblioteca, per part del professorat, seria la de llibres d'actualitat que demanen els/les alumnes.
- En general, el professorat acostuma a treballar en el temps destinat a la lectura: la

comprensió lectora, l'animació lectora i la tècnica lectora, i dóna una importància major a la comprensió.

A més, aquest projecte de lectura parteix de l'observació com a docents de les dificultats amb les quals s'enfronta l'alumnat freqüentment, i que són:

- Un domini mecànic de la lectura i l'escriptura insuficients.
- Una expressió oral i escrita de l'alumnat deficient.
- La manca d'un vocabulari adequat a l'edat.
- Una qualitat deficient de la comprensió lectora.
- La falta de motivació cap a la lectura de l'alumnat i de les famílies.
- La lectura com a oci ha de competir, en inferioritat de condicions, contra la televisió, els jocs audiovisuals i informatitzats, l'esport, el joc amb els iguals, el passeig... per ser diversions més immediates i en les quals l'actitud dels xics i les xiques és més passiva intel·lectualment, ja que la majoria d'aquests no ha descobert el plaer d'obrir-se a nous mons mitjançant la lectura, conèixer coses prodigioses, veure amb la imaginació, sentir des de la distància, etc. en definitiva, a adquirir una cultura, a desenvolupar una inquietud per seguir aprenent i a conèixer el que d'una altra manera mai no podrien.
- La dificultat de desimboltura a l'hora d'aconseguir dades i de realitzar treballs a partir de la investigació de la informació en la biblioteca.
- Una baixa capacitat en la localització de fonts d'informació adaptades a les necessitats concretes i incapacitat per a discriminar la informació més important d'aquella que siga secundària.
- Problemes en la selecció de llibres per a lectura, per falta de recursos i d'esperit crític i/o d'anàlisi.

Tot això implica un abandonament prematur de l'escolarització en els primers nivells d'Educació Secundària i un escàs nombre d'alumnat que arriba a realitzar estudis mitjans o superiors.

Per tot açò, ens proposem una sèrie d'objectius a treballar, amb la intenció de captar l'atenció dels/les alumnes sobre el món dels llibres, mitjançant activitats divertides i variades.

5.6.2. Competències bàsiques

- La comunicació lingüística.
- El tractament de la informació i la competència digital.
- La competència cultural i artística.
- La competència per a *aprendre a aprendre*.

5.6.3. Metodologia

La metodologia per a l'aplicació d'aquest Pla de lectura ha de ser pràctica, participativa i interdisciplinària, i ha d'incloure tota la comunitat escolar ja que tots els membres són subjectes agents i pacients d'aquest projecte lector. Es parteix de la motivació i de la justificació de la lectura, és a dir, ha de tenir un "per què".

S'estableix la lectura i l'escriptura com a expressió i comunicació individual, però no s'han d'oblidar les possibilitats socials o de grup. Es potenciarà el gust per millorar les produccions pròpies, per l'expressió de sentiments i d'emocions i pel desig d'aprendre a través de la lectura.

S'ofereix a l'alumnat diferents tipus de produccions escrites i presentades en diversos formats. Així, es du a terme una metodologia diversa:

- els suports tradicionals (llibre i estris d'escrivania);
- eines informàtiques (Internet, pàgines web);
- suports tecnològics: narracions en trencaclosques, maquetes, etc.;
- suports visuals;
- representacions murals per mitjà d'un concurs de cartells, il·lustracions d'obres llegides, retrats de figures del saber que determinen l'espai del centre formant corredors temàtics: de la Música, dels Químics, de les Lletres, dels Matemàtics..., amb una llegenda que en sintetitza el missatge i inclosa en el retrat;
- lectura agradable de tot tipus de llibres, audició de contes narrats, de poemes recitats o temes exposats, etc.

Així, doncs, parlem de la diversitat de camins cap a la lectura que, com una retroalimentació, reverteix en una escriptura correcta i grata.

5.6.4. *Activitats*

Es presenten a continuació tot un seguit “d'activitats tipus” o “banc d'activitats” per a treballar a l'aula, a més del “PROJECTE 1, de Millora de la comprensió i l'expressió de textos orals i escrits a l'ESO i, PROJECTE-2, de Millorar l'elaboració de treballs escrits per part de l'alumnat (Extrets del Pla de Millora”:

1. Setmana del còmic (Exposició i treballs relacionats amb el còmic)

- Exposició de còmics.
- Visualització de pel·lícules relacionades amb personatges de còmic.
- Elaboració de dibuixos de gran grandària dels personatges més populars que el món del còmic ha produït.
- Treballs concrets de creació d'històries.
- Realització d'algun ninot, a grandària natural, que represente un o diversos personatges: Obèlix, Mortadelo, Tintín..
- Diversos treballs realitzats a classe.

2. Quan la biblioteca es disfressa de quiosc (Exposició de periòdics; l'aprofitament pedagògic)

- Exposició de periòdics internacionals, nacionals, regionals i locals. Realització de mapes murals: mapa del món, mapa d'Espanya, mapa de la comunitat autònoma i localització dels països, províncies o ciutats i localitats de les quals s'exposen exemplars.
- Exposició de diversos periòdics d'un mateix dia.
- Panells amb els elements d'una notícia.
- Dossier per al professorat.
- Treballs diversos sobre premsa realitzats a classe.

3. Compte, la poesia camina solta! (Homenatge a autors propers)

- Exposició i realització de poemes.

- Murals amb referències de premsa.
- Exposició de llibres.
- Audició de poemes musicats per diferents cantautors.
- Elaboració de separadors de lectura commemoratius.

4. El museu dels contes (Muntar una exposició al voltant dels contes tradicionals)

- Seleccionar tants contes com aules de classe hi ha en el centre.
- Reunir diversos exemplars de cada conte (trets de la biblioteca del centre, de les diferents biblioteques públiques dels distints pobles, de particulars, etc.)
- Cada classe treballa sobre un conte i n'elabora un mural, hi escriu un fragment significatiu del conte amb lletra gran i cerca un element real relacionat amb el conte.
- Amb tot això que acabem d'esmentar i una decoració adequada, es munta una exposició en la biblioteca del centre, que es converteix en un "Museu dels contes" atractiu i espectacular.

5. Tallers d'il·lustració (Crear il·lustracions per a guarnir el centre, a partir de la col·lecció de llibres il·lustrats de la biblioteca i en col·laboració amb el professorat de dibuix).

- Confecció de "maletes viatgeres", amb llibres especialment il·lustrats, que circulen per les classes de l'IES per a sensibilitzar l'alumnat sobre la bellesa de les il·lustracions.
- Tallers, en diferents punts del centre, per a dibuixar poemes, contes curts, etc.
- Tot el material obtingut passa a formar part de la decoració de les parets del centre.

6. Conta'ns un conte! (Creació de contes individuals, col·lectius, gegants... i exposició d'aquests)

- Creació de contes individuals, col·lectius, gegants... en les diferents aules.
- Exposició final a la biblioteca amb tot allò produït.
- Visites a la biblioteca en horari lectiu per a llegir i fullejar els contes.

7. Ànims lectors (Exposició de textos de personatges populars que conviden a llegir)

- Dirigir cartes a una llarga llista de personatges populars del món de la lectura, la política, l'esport, l'espectacle... i sol·licitar-los unes línies de suport a la lectura i una fotografia dedicada.
- Exposició de les fotos i dels textos rebuts, com una acció sensibilitzadora dels beneficis de la lectura.
- Realització d'una publicació especial per a les famílies, que arreplegue tot el que ofereix l'exposició.

8. La pau i els llibres (Exposició de llibres i de treballs amb temàtica pacifista)

- Realització d'un mural per classe amb el tema de *la pau* i amb una tècnica lliure.
- Selecció de llibres amb una temàtica pacifista.
- Exposició dels treballs realitzats a les aules (els murals i altres) i de llibres sobre *la pau* i *la tolerància*.
- Confecció d'un mural col·lectiu amb diferents motius referents a *la pau*, sobre els quals s'ha pintat o escrit alguna cosa.
- Elaboració i distribució entre les famílies d'una guia de lectura amb llibres sobre el

tema de *la pau*.

9. Una boleta de cotó. El pati de ma casa (Recopilació de folklore oral infantil)

- Elaboració d'enquestes adreçades a les famílies a través dels seus fills i filles.
- Recepció i buidatge d'aquestes enquestes.
- Confecció d'un llibre amb cançons de bressol, cançons de mans i dits, cançons de rotllana, fórmules per a elegir,... i cançons en general, il·lustrades per l'alumnat.
- Regal d'un llibret per a cada família amb motiu del *Dia del Llibre*.

10. El cinema i els llibres (Commemoració de l'aniversari del naixement del cinema)

- Aprofitar algun dels llibres de lectura col·lectiva o contes llegits a classe.
- Després de la lectura, es reescriu el llibre en deu frases.
- Dibuix d'un "fotograma" per cada frase.
- Muntatge dels dibuixos i les frases en cartolines grans, formant una llarga tira per "pel·lícula".
- Visualització en vídeo d'aquelles pel·lícules reals que es van fer a partir d'alguns dels llibres llegits, per a analitzar les diferències entre la lectura personal i la pel·lícula.
- Exposició en la biblioteca de totes les "pel·lícules".
- Elaboració d'un punt de lectura commemoratiu.

11. Els llibres de la vida de l'aula (Llibres col·lectius escrits per l'alumnat i que narren el dia a dia de l'aula).

- Cada classe disposa d'un llibre en format gran, on s'arreglen poemes, textos, dibuixos, notícies, anècdotes... durant un trimestre, un semestre o un curs escolar.
- Exposició de tots aquests llibres a la biblioteca del centre, completada amb una mostra de llibres, una exposició de punts de lectura o qualsevol altre material semblant.

PROJECTE 1

– . Objectius:

Millorar la comprensió i l'expressió de textos orals i escrits a l'ESO

Ens proposem d'aplicar aquesta experiència als grups d'ESO, com a exemple de grups amb molta diversitat i amb un elevat grau de dificultats quant a la comprensió i l'expressió oral i escrita.

– . Activitats:

El pla d'actuació té diverses vessants:

- Exposició oral a classe sobre els llibres de lectura corresponents als diferents trimestres en les àrees de Castellà i Valencià, que han de ser valorats mitjançant una prova d'exposició oral. També n'avaluem l'expressió escrita mitjançant una prova de continguts sobre aquestes mateixes lectures.
- A partir d'una selecció de textos curts amb preguntes breus, corresponents als àrees de

Geografia, Música i Educació Plàstica i Visual, intentem que l'alumnat en millori la comprensió lectora, a la vegada que insistim en l'expressió escrita. També practiquem la capacitat de síntesi dels/les alumnes en fer-ne un resum de dues o tres línies.

- D'altra banda, practiquem l'exposició oral en fer sortir diàriament un alumne/a a la pissarra a fi d'explicar a la resta de companys els continguts treballats a classe el dia anterior.
- Amb la col·laboració de tots els departaments de l'institut, crearem la *maleta viatgera* de textos molts diversos i breus, amb preguntes de comprensió lectora, per a ser utilitzada en hores d'atenció educativa, guàrdies, tutories, etc.
- Una altra proposta és la creació d'un *club virtual* de lectura mitjançant el web de l'institut, on professorat i alumnat pugui manifestar les opinions, les suggerències, etc. sobre diversos llibres llegits.

PROJECTE-2

- . Objectius:

Millorar l'elaboració de treballs escrits per part de l'alumnat.

Aquest objectiu general és pot concretar en dos objectius parcials:

- Facilitar al professorat la tasca d'avaluar els treballs escrits.
- Fer reflexionar els/les alumnes sobre la importància de l'elaboració pròpia dels continguts, i de la bona comprensió i assimilació d'aquests continguts.

- . Activitats:

Professorat:

- Procurar de posar fites al tema del treball. Si els treballs són massa amplis o generals poden conduir més fàcilment al fet que l'alumne/a copie. Si pot ser, a més del tema del treball, cal incloure-hi una sèrie de qüestions concretes que es vol que l'alumnat resolga.
- Informar els/les alumnes de la manera en què el treball serà avaluat. Proponem la metodologia d'avaluació basada en la valoració dels ítems següents:

- Recerca d'informació.
- Adequació del treball als objectius marcats pel professorat.
- Elaboració pròpia.
- Presentació.

Alumnat:

- Prendre consciència sobre la manera en què el treball serà avaluat i elaborar-lo en conseqüència.

5.6.5 . Recursos: (els recursos de què disposem i aquells altres que es puguin necessitar)

En plantejar-nos l'elaboració d'aquest Pla de lectura, ens trobem amb un problema de realització important.

En el nostre centre existeixen determinats alumnes amb problemes i/o dificultats d'aprenentatge que són deguts a diferents motius. Actualment, el professorat del centre ja realitza activitats de suport, de reforç o d'acollida amb aquell alumnat que presenta NEE o que duu un retard curricular important respecte al nivell que li correspondria per l'edat. Això fa que no disposen de cap altra hora per poder dedicar-la a altres activitats distintes.

Per això, considerem que és molt important l'ampliació dels recursos humans d'aquest centre escolar, ja que estem convençuts que la posada en pràctica del Pla de lectura reduirà, a mitjà termini, una gran part d'aquests problemes d'aprenentatge i de motivació amb els quals ens hem trobat.

Biblioteca. Com ja hem esmentat, la Biblioteca de l'IES de Sant Mateu disposa d'un nombre reduït de volums i hi existeixen poques lectures motivadores per a l'alumnat. En conseqüència, cal dotar-la dels exemplars necessaris per al programa de lectures interdisciplinàries i convertir-la en el lloc de referència per a les inquietuds intel·lectuals dels/les nostres alumnes. Aquesta és la part del projecte que requereix una inversió major ja que caldria realitzar l'adquisició d'un nombre d'exemplars suficient, de cadascuna de les lectures establides per a l'alumnat en les diferents àrees, tenint en compte que aquest alumnat es troba immers en un context rural que en dificulta l'accés a la lectura i a l'escriptura.

Aula Multiusos. És l'espai més ampli de què disposem i per això mateix, el més adequat per a representacions teatrals, rebre personatges de la cultura (autors, il·lustradors...), entre moltes altres activitats que s'hi poden realitzar.

Corredors. Hem habilitat els corredors del centre perquè siguin susceptibles d'utilitzar-se d'una forma habitual com a llocs de celebració d'activitats. Amb aquesta intenció, tenim a l'abast taulers de suro, murals i cartelleres a fi de convertir els passadissos del centre en corredors temàtics, que inciten els/les nostres alumnes a la lectura i l'escriptura i, en definitiva, a acostar-se al món de la cultura.

Associació de Mares i Pares d'Alumnes. L'AMPA de Sant Mateu ha estat col·laborant amb el centre en les despeses, entre altres, que genera l'elaboració de la revista, així com en tot allò que se li ha demanat... Ara volem continuar tenint el suport de l'AMPA per a potenciar certes activitats i garantir-ne els recursos necessaris, i sense els quals seria molt difícil d'aconseguir l'objectiu que el centre es convertís en un autèntic animador de la vida cultural de les localitats del nostre entorn.

Professorat. La major part de les activitats estan basades en l'esforç d'un grup del professorat involucrat d'una o altra forma en aquest projecte. No obstant això, les representacions teatrals, tallers diversos i les activitats de contacontes requereixen, a més, la col·laboració de monitors i un finançament difícil de sufragar únicament amb els pressupostos del centre.

6. LA LECTURA I LES TIC

La lectura és, evidentment, una activitat necessària per al nostre alumnat i que no sempre està disposat a realitzar. La introducció de les TIC en aquesta tasca pot ampliar les possibilitats d'arribar fins als/les alumnes amb activitats més atractives, més específiques, des d'un enfocament diferent i que els permeta treballar també altres competències.

Les TIC també obrin el camí a les activitats de lectura: tant en relació a les rutines en les quals hem introduït les TIC pràcticament sense adonar-nos-en, com en les activitats en les quals les TIC resulten imprescindibles.

- **Realitzar una ressenya del llibre llegit.** Aquesta ressenya es pot realitzar *online* (per exemple, en una *wiki* o *blog* de classe), cosa que permet que els/les alumnes puguem emplenar-la o consultar-la també des de casa. Les fitxes han de tenir una sèrie de camps (que depenen del nivell lector- escriptor de l'alumnat): títol, autor/a, il·lustrador/a (si l'hi hagués), editorial / nom de la col·lecció. També es pot demanar un resum personal de la història (cal evitar de copiar les contraportades). S'hi pot afegir una valoració personal, per a expressar els gustos i preferències. Les TIC permeten incloure una imatge de la portada del llibre (cercada a Internet o escanejada) o que represente quelcom succeït en la història (els criteris de recerca pot establir-los el professorat). Una altra activitat afegida és agrupar les fitxes en la pàgina o *wiki* de classe, de manera que servisquen de referència o de consulta a futurs lectors i lectores, per a ajudar-los a triar un llibre abans d'agafar-lo en préstec.
- **Lectura *online*.** Hi ha múltiples contes i històries a Internet, de diferents nivells i formats. Alguns disposen d'imatges animades; altres són interactius, com [Cuentos Interactivos](#); i uns altres simplement amb text, com [El libro de los Cuentos del Mundo](#). La publicació *online* permet que, des de qualsevol ordinador connectat, puguem accedir a centenars d'històries, de temàtica, complexitat i cultura diferents; unes possibilitats que multipliquen les expectatives de qualsevol biblioteca. No es pot menysprear la lectura *online* de poesia o d'[humor](#) (inclòs el gràfic). Si la recopilació està feta per l'alumnat, se n'aproparà més als gustos i interessos.
- **Lectura de periòdics i de revistes *online*.** Com que la connexió a Internet facilita l'accés a multitud de publicacions de tot tipus, l'aplicació a l'aula pot incloure la recerca de diferents notícies importants del dia, d'una mateixa notícia en diferents publicacions (per a veure'n les variacions), de notícies sobre un mateix tema, etc.
- **Videocontes.** Podem parlar de contes en format pel·lícula, que es poden descarregar des de www.youtube.com, per exemple, com a incentiu o activitat de motivació per a la lectura d'un conte a l'aula. Però hi ha professorat que, a més, s'atreveix a gravar en vídeo la lectura dels/les alumnes. I el resultat és un munt de xiquets i xiquetes motivats per practicar a casa la lectura que gravaran l'endemà a classe.
- **Activitat de comprensió lectora interactiva.** Aquest tipus d'activitats permet en molts casos una autoavaluació, és a dir, mostra si la resposta és encertada o no, i açò, al seu torn, permet que els/les alumnes reflexionen sobre la resposta i troben la correcta.
- **Podcasts de contes o històries.** Són moltes les eines *online* que permeten l'enregistrament de textos. Una vegada en format d'àudio, se'ls pot donar un ús integrador: permeten la participació en la lectura a aquells/es alumnes que tenen més dificultats per a accedir-hi. També poden crear un text (sobre ells mateixos, una endevinalla, un poema,...) per a transformar-lo després en un arxiu MP3. Per a això, podem usar, per exemple, [SonoWebs](#) o fins i tot [Voki](#) (avatars animats que parlen).

No hem d'oblidar que hi ha tasques l'objectiu de les quals és completar una determinada activitat en què, de forma indirecta, es necessita la lectura (per exemple, cercar i analitzar un text per a realitzar una altra tasca).

- **Presentacions.** L'ús de presentacions a l'aula, siguen dissenyades pel professorat o per l'alumnat, té un fi d'exposició, i per això requereix la lectura final de l'espectador a qui van destinades. Les presentacions permeten sintetitzar les idees, i ajuden a reflexionar el lector en relació a com s'ha exposat el text o què es vol expressar.
- **Projectes.** La recerca d'informació per a un projecte d'investigació que pot anar des dels animals salvatges fins a les receptes, passant per tot tipus d'àrees i temàtiques, necessita (i desenvolupa) dos tipus de lectura: *selecció (skimming)*, mitjançant una lectura globalitzada que determina si un text s'adapta o no al que cerquem, ja que analitza en llegir quina és la idea general del text; i *recerca de dades (scanning)*, amb una lectura detallada, on s'extrau una informació concreta i es descarta la informació que no es necessita. En aquesta recerca, la informació pot ser textual o visual (la lectura i la interpretació d'imatges i de gràfics també forma part de l'animació lectora).
- **Tasques web.** La creació i la utilització de *wikis, blogs, caces del tresor, webtask, webquests* pot estar enfocada a múltiples tasques. En totes aquestes manca un usuari lector, que realitza o no una tasca resultant (enviar un comentari al *blog*, realitzar una correcció o compartir informació en una *wiki*, esbrinar la resposta a una sèrie de qüestions o dades en les caces del tresor, descobrir determinada informació per a desenvolupar una determinada tasca en les *webquests...*)

7. LA BIBLIOTECA ESCOLAR

La biblioteca escolar es pot definir com un centre dinàmic d'aprenentatge, integrat en una escola, per a informar, instruir i recrear els usuaris. Aquestes biblioteques són el reflex de la diversitat de característiques de les comunitats a les quals en presten els serveis. Per tant, ha d'estar suficientment dotada per a satisfer les demandes de la comunitat escolar, ajudar-la a complir els objectius i aportar una gran varietat de documents didàctics i lúdics en diversos suports. L'espai de la biblioteca ha de servir, entre altres funcions, per a aglutinar diversos recursos que van més enllà dels llibres, com un lloc per a realitzar tallers d'animació lectora, etc.

Actualment s'entén la biblioteca escolar com un centre de recursos que atén les necessitats educatives, culturals, informatives i d'oci de la comunitat escolar. I per això, s'ha de convertir en el centre compilador dels materials i dels recursos del centre, incloent-hi els mitjans informàtics i audiovisuals.

En el nostre cas, podem dir que fins ara la biblioteca escolar ha estat poc utilitzada i infravalorada, com bé es reflecteix en l'escassa assistència d'alumnat i de professorat, o en el nombre reduït de préstecs realitzats al llarg del curs. I un altre aspecte a observar és l'escàs temps assignat a la figura de "la bibliotecària" (que s'ha assignat a la coordinadora de cicle i que, bàsicament, es dedica a les feines de manteniment i de préstec durant el temps del primer esbarjo del matí -que summa 150 minuts setmanals).

Tot i que aquest temps de dedicació a la biblioteca és sens dubte insuficient per a la catalogació, el préstec i el control d'aquesta, cal dir que se n'ha aconseguit un millor funcionament respecte a cursos anteriors, gràcies al fet que en siga una única professora la responsable, que hi dedica un horari fix i diari i que aquest siga conegut prèviament per l'alumnat.

El fet que no estiga creada la figura del/la "bibliotecari/a" en el centre amb plenes funcions és degut que l'institut no disposa dels recursos personals i humans suficients per a dotar d'hores la persona

que se n'encarrega.

En aquest Pla de lectura es proposa de mantenir la figura del/la **coordinador/a de la biblioteca escolar** (com una funció específica del/la coordinador/a de cicle) amb un mínim d'hores de dedicació, que es concretarà segons la disponibilitat horària de cada curs. A més, s'haurà d'establir un horari de suport a la biblioteca per a aquelles persones que ajuden en les labors bibliotecàries, i se n'organitzarà, si cal, un horari d'utilització.

Els objectius, a curt i mitjà termini, a què pretén arribar el nostre centre en relació a la biblioteca escolar són:

- Oferir al l'alumnat nous instruments i oportunitats per a aprendre, investigar i documentar-se.
- Donar al professorat els materials oportuns per a la millora de la pràctica docent.
- Perfeccionar la gestió de la biblioteca per a oferir nous serveis.
- Ampliar la difusió i l'ús dels recursos que estan repartits pel centre.
- Millorar-ne les instal·lacions actuals.
- Adaptar la biblioteca a les demandes del col·lectiu al qual està destinada, equilibrar-ne els fons i garantir-ne la disponibilitat dels documents.
- Col·laborar amb altres biblioteques escolars de la zona i amb les municipals.
- Ampliar l'horari de dedicació que té actualment la persona encarregada de la dinamització i/o del professorat col·laborador.
- Constituir un equip interdisciplinari format per professors i professores, equip directiu i responsable de la biblioteca escolar, perquè s'encarregue de les tasques pedagògiques de la biblioteca, de seleccionar els llibres i els materials educatius, de proposar activitats, etc.

Per a realitzar una bona animació lectora de l'alumnat des de la biblioteca escolar, es proposa realitzar diversos tipus d'activitats; per a això caldria cercar temps d'entre les diverses assignatures impartides -amb el convenciment que no és temps perdut sinó que és una bona inversió en el desenvolupament de destreses lectores, que s'obtenen de forma lúdica, i que redunden en l'adquisició de nous coneixements.

Aquestes activitats poden ser de diversos tipus: d'una banda, es realitzen activitats de formació d'usuaris per a assegurar la desimboltura autònoma i segura dels xiquets i les xiquetes en l'espai bibliotecari, així com per afavorir la recerca de la informació sobre els diversos recursos que la biblioteca, tant escolar com municipal o qualsevol altra a la qual pogueren assistir, els proporciona. Entre aquestes activitats hi podem realitzar:

- La decoració de la biblioteca escolar amb motius suggeridors per als/les alumnes.
- Col·locació d'un panell per a informacions múltiples i destinat als usuaris, on es pugen comunicar, entre altres: els d'horaris de la biblioteca del centre i d'altres biblioteques de la localitat a les quals l'alumnat pugui tenir accés; les normes bàsiques que regeixen la convivència del centre i les normes d'ús de la biblioteca, les convocatòries de certàmens literaris en què aquesta comunitat pugui participar, etc.
- Proporcionar informació sobre com consultar-ne els recursos i com s'ha de procedir a l'hora de traure'ls dels prestatges bibliotecaris a fi de consultar-los i/o d'obtenir-ne un préstec.
- Posar un expositor que contingui les revistes i els periòdics que arriben al centre, a més d'altres l'adquisició dels quals es considere necessària.
- Organitzar **certàmens literaris**, amb temes proposats o lliures, per afavorir l'expressió

escrita de l'alumnat.

- Fomentar activitats del tipus contacontes, dramatitzacions... dels/les alumnes més grans, de les famílies, de professors i professores, o d'empreses especialitzades, per a la comunitat escolar.
- Presentació dels llibres adquirits com a novetats.
- Rebre i presentar a l'alumnat els/les autors/es que ens puguem visitar gràcies a les editorials.
- Seleccionar col·leccions de llibres amb un tema concret, relacionat amb alguna de les unitats didàctiques en les quals s'estiga treballant i prestar-los a les aules que ho sol·liciten.
- Inventariar els llibres de les diverses **biblioteques d'aula**, en cas que les hi haja i que no s'hagen registrat des de la biblioteca.
- Dissenyar unes granotes o uns pitets, si cal, per a “alumnat-ajudant”, és a dir, destinat a alumnes brillants o que destaquen acadèmicament perquè hi col·laboren en labors de catalogació i de manteniment, amb la intenció de motivar-los i que senten la biblioteca més seua.
- Realitzar **gimcanes investigadores**, en les quals es presenten diverses pistes que duguen unes a unes altres i que requerisquen una recerca entre els recursos de la biblioteca. Cada pista resolta es pot premiar amb punts, per a bescanviar-los per llibres quan se n'acumule un nombre determinat.
- Dinamitzar **clubs de lectura** entre l'alumnat que vulga col·laborar-hi per a comunicar el que li ha suggerit el llibre llegit o per a presentar-ne de nous. Per a poder llegir diverses persones el mateix llibre, se n'han d'adquirir diversos exemplars iguals amb els recursos disponibles per a la biblioteca.
- Promoure el préstec periòdic de lots de llibres per a les biblioteques d'aula.

8. AVALUACIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DEL PLA

L'avaluació del Projecte de biblioteca i del Pla de lectura s'ha de dur a terme pel **claustr**, com a òrgan col·legiat del centre; si bé les persones més directament implicades són:

- L'equip directiu, encarregat de coordinar i d'assegurar la posada en pràctica d'aquest Pla de lectura.
- La professora responsable del funcionament de la biblioteca (coordinadora de cicle) i com coordinadora de les activitats que es desenvolupen entorn de l'ús dels recursos bibliogràfics i documentals, així com del Pla de lectura.
- El professorat participant en les activitats d'animació lectora que hagen integrat la biblioteca com element indispensable de la seua pràctica docent.

Els alumnes, com protagonistes fonamentals de les tasques que es volen programar en l'animació lectora i la biblioteca, disposaran d'una bústia de suggeriments, comentaris i propostes de millora.

L'avaluació es registrarà en fitxes dissenyades per a aquest fi. S'ha de fixar una reunió avaluadora en finalitzar el curs, de manera que en permeta analitzar els processos, les adquisicions i els recursos, i establir uns criteris correctors per a aquells aspectes que s'hagen de millorar.

Els instruments que s'han de tenir en compte són:

- Observació i registre dels processos i dels resultats obtinguts en fitxes consensuades per l'equip que avalua.
- Enquestes i qüestionaris.
- Autoavaluació.
- Avaluació dels recursos.

Aquesta avaluació ha de tenir un caràcter continu, i registrar-ne les dades per a fer-ne una anàlisi; d'aquesta manera es pot obtenir una informació que ens permeti assumir les modificacions oportunes per als cursos acadèmics posteriors.

PROCÉS D'AVALUACIÓ DEL PROJECTE: criteris, indicadors i instruments				
CRITERIS	INDICADORS	INSTRUMENTS	QUI	QUAN
Grau d'utilització de la Biblioteca	-Nombre de llibres prestats i d'usuaris. -Hores extraescolars d'obertura de la biblioteca. - Activitats programades realitzades.	-Control informàtic del nombre i tipus de llibres prestats i d'usuaris. -Relació d'activitats	Coordinador/a de Biblioteca	Memòria de Biblioteca-FINAL DE CURS
Grau de participació dels diferents departaments	-Nombre de llibres interdisciplinaris utilitzats. -Nombre de departaments participants en el pla. -Nombre d'activitats incloses en les programacions didàctiques.	Anàlisi de les programacions didàctiques. Relació de llibres utilitzat de manera interdisciplinària.	- Caps de departament	- Memòria FINAL CURS
Nombre d'obres difoses entre l'alumnat	Nombre de títols proposats en el panell de la biblioteca del centre.	Relació de títols.	Comissió interdisciplinària	Memòria FINAL CURS
Nivell de participació en concursos literaris	Quantitat i qualitat de treballs presentats per l'alumnat.	Dossier de treballs presentats.	Comissió interdisciplinària	FINAL DE CURS
Repercussió dels criteris ortogràfics	Nombre de faltes d'ortografia i puntuació.	Proves escrites	Departaments	FINAL DE CURS
SUGGERIMENTS I PROPOSTES DE MILLORA elaborades pels diferents estaments involucrats.				

9. ANNEXOS

- Doc. 1: Memòria anual final de l'equip directiu
- Doc. 2: Memòria anual final de la professora bibliotecària
- Doc. 3: Full de registre de Propostes de millora per part de l'alumnat, obtingudes a partir de la bústia de suggeriments.
- Doc. 4: Actuacions del Pla de foment de la lectura (Professorat)
- Doc. 5: Relació d'objectius treballats i aconseguits (Professorat)
- Doc. 6: Enquesta a l'alumnat de detecció de necessitats
- Doc. 7: Enquesta al professorat de detecció de necessitats

Doc. 1: Memòria final de l'equip directiu

Curs:

1.- Resum general d'activitats treballades, aconseguides i no aconseguides:

ACTUACIONS DEL PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I ESCRITURA			
OBJECTIUS	TREBALLATS	ACONSEGUIT	NO ACONSEGUIT
Col·laborar amb la biblioteca			
Col·laborar en el foment de la lectura			
Realitzar treballs d'investigació			
Treballar amb el quadern de classe de l'alumne/a			
Llegir textos relacionats amb l'àrea			
Ensenyar a llegir textos d'aprenentatge (llibres, apunts, etc.)			
Incloure textos i preguntes sobre aquests en els exàmens.			
Ensenyar a subratllar els textos			
Ensenyar a fer resums			
Ensenyar a fer esquemes			
Ensenyar a fer mapes conceptuals			
Ensenyar a prendre apunts de forma lògica i ordenada			
Intercanviar experiències			
Una altra:			
Una altra:			
Una altra:			
Una altra:			

2.- Consideracions finals aportades en el claustre (Dificultats constatades):

- 1.-
- 2.-
- 3.-
- 4.-

3.- Consideracions finals aportades en el claustre (Proposades de millora dels/les docents):

- 1.-
- 2.-
- 3.-
- 4.-

4.- Consideracions finals del/la responsable de biblioteca (Necessitats i propostes de millora):

- 1.-
- 2.-
- 3.-
- 4.-

5.- Valoració final de l'equip directiu (s'entén el 5 com la màxima puntuació):

- Grau d'utilització de la Biblioteca: 1-2-3-4-5
- Grau de participació del departament: 1-2-3-4-5
- Grau d'activitats realitzades: 1-2-3-4-5
- Nivell de participació de l'alumnat: 1-2-3-4-5
- Grau d'implementació en programacions didàctiques: 1-2-3-4-5

Doc. 2: Memòria final del/la professor/a bibliotecari/a

Curs escolar:

Data:

Coordinador/a biblioteca:

Departament:

Hores destinades:

- Valora entre 1 i 5 (Total desacord – Total acord):

- L'espai físic de la biblioteca és adequat: 1-2-3-4-5
- Les condicions d'il·luminació, ventilació i temperatura de la biblioteca són adequades: 1-2-3-4-5
- La dotació mobiliària és suficient per a atendre'n els usuaris i les usuàries: 1-2-3-4-5
- La quantitat d'ordinadors de consulta són suficients: 1-2-3-4-5
- El fons literari és adequat a les necessitats dels usuaris i les usuàries : 1-2-3-4-5
- El fons literari està actualitzat amb les últimes novetats editorials: 1-2-3-4-5
- El fons literari s'ajusta als interessos i els gustos dels seus usuaris i les usuàries: 1-2-3-4-5
- La quantitat de revistes, periòdics i altres tipus de publicacions són suficients i atractives per als usuaris i les usuàries: 1-2-3-4-5
- El pressupost anual destinat a la biblioteca és suficient per a portar a terme les activitats proposades: 1-2-3-4-5
- La utilització de la biblioteca per part de l'alumnat és adequada: 1-2-3-4-5
- La utilització de la biblioteca en hores lectives és adequada: 1-2-3-4-5
- Les activitats de promoció de la lectura proposades des de la biblioteca són suficients: 1-2-3-4-5
- La implicació del professorat en la utilització de la biblioteca com a recurs és adequada: 1-2-3-4-5
- La implicació de la comissió interdisciplinària és adequada: 1-2-3-4-5
- El sistema de registre del préstec de llibres és eficaç: 1-2-3-4-5
- Les hores destinades a la coordinació de la biblioteca són suficients: 1-2-3-4-5
- El nombre de llibres prestats és satisfactori: 1-2-3-4-5
- Nombre d'usuaris entre l'alumnat és satisfactori: 1-2-3-4-5
- Nombre d'usuaris i d'usuàries docents és satisfactori: 1-2-3-4-5
- Nombre d'activitats programades:

ACTIVITAT	REALITZADA		VALORACIÓ				
	Si	No	1	2	3	4	5

- Pressupost anual de la biblioteca:
 - Despesa del fons biblioteca:
 - Despesa del material fungible:
 - Despesa d'activitats:
 - Altres despeses:

**Doc. 3: Full de registre de Propostes de millora
per part de l'alumnat**

PROPOSTES A PARTIR DE LA BÚSTIA DE SUGGERIMENTS

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

Doc. 4: Actuacions del Pla de foment de la lectura (Professorat)

ACTUACIONS DEL PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I ESCRITURA			
<i>Curs:</i> <i>Professor/a:</i> <i>Matèria</i>	<i>Aconseguit</i>	<i>En procés</i>	<i>No aconseguit</i>
OBJECTIUS			
Col·laborar amb la biblioteca			
Col·laborar en el foment de la lectura			
Realitzar treballs d'investigació			
Treballar amb el quadern de classe de l'alumne/a			
Llegir textos relacionats amb l'àrea			
Ensenyar a llegir textos d'aprenentatge (llibres, apunts, etc.)			
Incloure textos i preguntes sobre aquests en els exàmens			
Ensenyar a subratllar els textos			
Ensenyar a fer resums			
Ensenyar a fer esquemes			
Ensenyar a fer mapes conceptuals			
Ensenyar a prendre apunts de forma lògica i ordenada			
Intercanviar experiències			
Altres			
Altres			
Altres			
Altres			

Doc. 5: Relació d'objectius treballats i aconseguits (Professorat)

AVALUACIÓ DEL PLA DE FOMENT DE LA LECTURA I ESCRITURA				
<i>Curs:</i>	<i>Professor/a:</i>	<i>Aconseguit</i>	<i>En procés</i>	<i>No aconseguit</i>
<i>Matèria:</i>				
OBJECTIUS				
Col·laborar amb la biblioteca				
Col·laborar en el foment de la lectura				
Realitzar treballs d'investigació				
Treballar amb el quadern de classe de l'alumne				
Llegir textos relacionats amb l'àrea				
Ensenyar a llegir textos d'aprenentatge (llibres, apunts, etc.)				
Incloure textos i preguntes sobre aquests en els exàmens				
Ensenyar a subratllar els textos				
Ensenyar a fer resums				
Ensenyar a fer esquemes				
Ensenyar a fer mapes conceptuals				
Ensenyar a prendre apunts de forma lògica i ordenada				
Intercanviar experiències				
Una altra:				
Una altra:				
Una altra:				
Una altra:				

Doc. 6: Enquesta a l'alumnat de detecció de necessitats

Curs:

Per favor, contesta a les preguntes següents amb la màxima sinceritat. Recorda que l'enquesta és anònima.

T'agrada llegir? (MOLT – BASTANT – POC – GENS)

Entens bé quan lliges els llibres? (TOT – BASTANT – POC – GENS)

Per què creus que, de vegades, no entens el que lliges?

Per a què creus que lliges llibres a classe?

Què t'agradaria fer a classe en relació la lectura?

Com creus que són els llibres que has de llegir a classe? (DIVERTITS – AVORRITS – INTERESSANTS – COMPLICATS – SENZILLS)

Si t'hagueren deixat triar el llibre de lectura d'aula, quin hagueres escollit?

Què és per a tu una biblioteca?

Coneixes la biblioteca del teu centre? SÍ NO

Has anat alguna vegada voluntàriament a la biblioteca del centre? SÍ NO

Has anat alguna vegada a una biblioteca pública? SÍ NO

T'agrada llegir ?Respon: M (molt) B(bastant) P(poc) G (gens)

Còmics:

Llibres de terror:

Llibres d'humor :

Llibres de poesia:

Llibres de pel·lícules:

Revistes:

Llibres d'aventures:

Llibres de teatre:

Periòdics:

Escriu el títol de 3 llibres que t'hagen agradat molt:

Quin llibre t'agradaria comprar per a la biblioteca de l'institut de Sant Mateu?:

Consideres que els teus pares són:

BONS LECTORS - POC LECTORS - GENS LECTORS.

T'agrada llegir en VALENCIÀ – CASTELLÀ – ANGLÉS – ALTRES

Entens millor quan lliges en: VALENCIÀ – CASTELLÀ – ANGLÉS--ALTRES

Alguna vegada t'has comprat un llibre? SÍ NO

Quin és l'últim llibre que t'has llegit?

Gràcies per la teua col·laboració

Doc. 7: Enquesta al professorat de detecció de necessitats

Departament:

Per favor, contesta a les següents preguntes amb la màxima sinceritat.

- . Quant de temps dediques setmanalment a la lectura ? (més o menys)_____
- Creus positiu el treball de lectura que realitzes a classe? SÍ NO
- En què creus que podria millorar la teua didàctica de lectura?

- En quins aspectes de la lectura trobes més dificultats pràctiques? COMPRENSIÓ –
DESPERTAR EL GUST PER LA LECTURA – TÈCNICA LECTORA
- . Concreta per què tens dificultats en la tècnica lectora:

- Concreta per què tens dificultats en la comprensió lectora:

- Concreta per què tens dificultats a despertar el gust per la lectura:

- Quin tipus de materials utilitzes en la teua didàctica de la lectura?: (X)
- Llibre de lectura _____ - Llibres de la biblioteca de centre _____
- Llibres que porta l'alumnat ____ - Llibres d'una biblioteca pública _____
- Llibres documentals ____ - Premsa _____ - Altres _____

9. Explica breument com treballes la tècnica lectora: velocitat, entonació, ritme, pauses....

- . Explica amb breuetat com treballes la comprensió lectora:

- . Explica breument com treballes l'animació lectora:

- . Què és per a tu una biblioteca escolar?

- . En què podria millorar la biblioteca del centre?

- . Està ben dotada de llibres i documentals, etc.? SÍ NO

- . Quina seria la teua compra ideal per a la biblioteca?_____

Tots sabem que aquest tipus de plans i de programes orientats des de l'Administració ens ajuden a “millorar” com a docents, gràcies per la teua col·laboració.